

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ“

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
www.lyuboslovie.hit.bg; e-mail: lyuboslovie2011@gmail.com

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА 26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ПЪРВИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

1. Свържете всяка картинка с модела на звуковия състав на думата.

1.

--	--	--	--	--

2.

--	--	--	--

3.

--	--	--

4.

--	--	--	--

5.

--	--	--

6.

--	--	--	--	--

2. Кой какво прави? Изберете най-подходящата дума и я запишете под картинката.

оре	лае	мие
-----	-----	-----

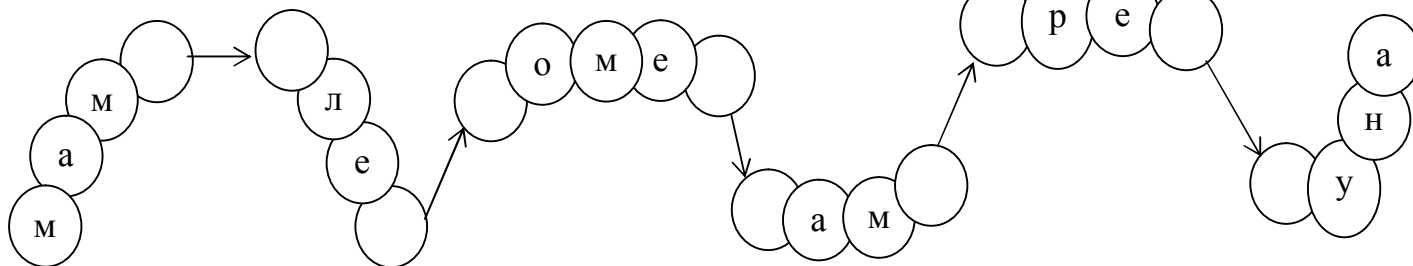

3. Кои главни букви са скрити? Напишете ги ръкописно.

РМ

ЛН

4. Попълнете пропуснатите букви във верижката.

н	а	р	л	о
---	---	---	---	---

5. Свържете всяка сричка с думата, в която се среща.

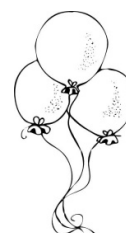
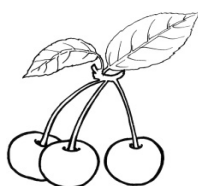
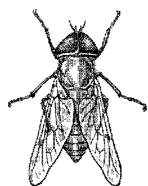
лъ

му

ло

ре

ла

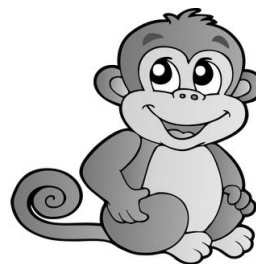

6. Подредете думите в изречение и го запишете.

Рени, наминали, Мими, и, у, Милен

7. Колко думи има в изречението?

Нора има маймуна на име Муна.

В изречението има ____ думи.

8. Свържете всяко изречение с неговия модел.

Ани намери ли орле?

1. .

Мама Мери ме мие.

2. ?

Елена е на Рила.

3. ?

Умен ли е Рино?

4. .

9. Открийте думите в пъзела и ги оградете. Те са скрити → и ↓.

М	А	Л	И	Н	И
О	М	Л	У	Н	А
Р	Р	У	Н	О	М
Е	А	Л	А	Л	Е
Н	Н	А	У	М	Л
И	О	Е	Л	И	А

—ЕЛА—
ЛАЛЕ
ЛУНА
РАНО
НАУМ
МОРЕНИ
МАЛИНИ

10. Колко изречения има в текста? Напишете.

Румен и Мони

Румен е на море. Намери рапани. А Мони е на Рила. Намери алени малини.

— Ало, Мони, на Рила има ли рапани?

— Не, но има елени и орли.

В текста има ____ изречения.

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ“

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641
www.lyuboslovie.hit.bg; e-mail: lyuboslovie2011@gmail.com

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици с
успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ВТОРИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете внимателно текста и отговорете на въпросите след него.

Хитрана

Нейде зад полето, нейде зад балкана някога живяла рунтава Хитрана. С хитрост и лукавство тя била позната – друга като нея нямало в гората. Кой какво намисли, кой какво захване, нея все ще пита, нея все ще кани.

Ала като всяка умница избрана имала си слабост нашата Лисана: че била от малка лакомница върла, че било без дъно пустото ѝ гърло...

Асен Разцветников

1. Кой е героят в текста?

2. Коя дума в откъса се отнася до външния вид на Лиса? Напишете я.

3. Избройте две качества на Лисана, които се споменават в текста.

4. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Животните се страхували от Лиса.
- Б) Животните уважавали Лиса.
- В) Животните мразели Лиса.

5. Как разбирате израза „че било без дъно пустото ѝ гърло“?

6. Напишете подчертаните думи от текста, като ги разделите на части за пренасяне.

7. В кое от изреченията думите са подредени по азбучен ред?

- А) Лисана си хапнала пет тлъсти кокошки.
- Б) Висок дувар лозето преграждал, пътя ѝ препречвал.
- В) Видяла гроздето Лисана, промъкнала се тайно там.

8. На кой ред има грешка? Оградете.

- А) шофьор, Йонко, майонеза
- Б) Йоана, Ваньо, кънкьор
- В) Кольо, район, Панайот

9. Оградете вярната буква и напишете думата за проверка.

чарша $\frac{\text{в}}{\text{ф}}$ — _____

разхо $\frac{\text{д}}{\text{т}}$ — ка — _____

зв $\frac{\text{а}}{\text{ъ}}$ — нче — _____

с $\frac{\text{а}}{\text{ъ}}$ — мичък — _____

кръ $\frac{\text{г}}{\text{к}}$ — че — _____

л $\frac{\text{о}}{\text{у}}$ — дувам — _____

10. Подредете думите в изречение и го запишете.

лозето, да, сладко, Лисана, си, в, грозде, влязла, хапне

11. Подредете изреченията в текст, като ги номерирате.

- ☐ Отишла до едно лозе.
- ☐ Открила дупка в оградата и се наляла до насита.
- ☐ Тя започнала да мисли как да влезе вътре.
- ☐ На Лиса ѝ се дояло грозде.
- ☐ То било оградено с висок дувар.

12. Поправете допуснатите правописни грешки.

Една сутрин кичестата липа във гората се пробуди изтръпнала от стут. Първите лачи изгряха през високите вархове и падаха върху гората. Цялата гура изглеждаше сребърна и блестеше. Беше тихо, тихо. Само блиският поток шумеше и водитему бягаха надоло бистри и стодени.

13. Отделете изреченията в текста, като поставите препинателните знаци.

Сдружили се Лиса и Тарльо решили да работят заедно цялата работа вършел Тарльо, а Лиса лежала от сутрин до вечер тя казвала, че подпира небето да не падне върху нивата житото узряло накрая Лиса искала да вземе всичко за себе си.

СДРУЖЕНИЕ НА УЧИТЕЛИТЕ ФИЛОЛОЗИ „ЛЮБОСЛОВИЕ“

1000 София, ул. „Екзарх Йосиф“ № 61, тел: 0882360642, 0882360643, 0886360641

www.lyuboslovie.hit.bg; e-mail: lyuboslovie2011@gmail.com

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ТРЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете внимателно текста и отговорете на въпросите след него.

Слънчовата сватба

Някога много, много отдавна Слънцето решило да се жени, да си доведе стопанка в къщата, да му отгледа челяд. Поканил Слънчо всички животни и зверове на сватбата си и те се зарадвали, че най-после и той ще се задоми като всички. Поканил и таралежа.

В уречения ден всички животни се събрали в Слънчовия палат. Дигнала се радостна глъчка: едни пеели, други играели, трети се смеели високо – сватба! Наредени били дълги трапези с ядене и пиене, кое от кое по-вкусни, и всички яли с голям апетит. Само таралежът стоял навъсен пред масата и облизвал един камък. По едно време Слънцето влязло в стаята при сватбарите. Погледнало сърдития таралеж и го попитало какво има и дали иска нещо друго.

– Нищо не искам, Слънчо! Всичко е много хубаво и вкусно, ала аз реших да се подготвя още отсега за бъдните дни. Мисля си, ти сега си сам и огряваш цялата земя, от тебе изгарят и треви, и посеви, напуква се земята, умират от жажда и горещина много животни и птици. А утре, когато ти се народи челяд и тя грейне като тебе, какво ще стане със света? Всичко ще изгори и ще останат само камъните. Затова и аз се уча да ям камъни, когато твойт палат се изпълни с малки слънца.

Замислило се дълбоко Слънцето, разбрало правдината в Ежковите думи и разтурило сватбата. Разсърдили се всички животни и скокнали да бият таралежа, но Слънцето го благословило да има игли по кожата си, та да го пазят от всички.

1. Защо Слънцето решило да се жени?

2. Какво било предупреждението на таралежа?

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Таралежът ял камъни.
- Б) Слънцето наказало таралежа да има бодли.
- В) Слънцето се отказало от сватбата.

4. Извадете подчертаните думи в текста и напишете техни синоними (близкозначни думи).

5. Колко съществителни имена има в първото изречение от текста?

- А) 4
- Б) 5
- В) 3

6. На кой ред всички съществителни имена са от среден род?

- А) кучета, котета, коне
- Б) лалета, рози, деца
- В) дървета, животни, растения

7. Напишете по 2 подходящи прилагателни имена към съществителните:

слънце – _____

сватба – _____

компания – _____

8. Колко са глаголите в следните изречения:

*Оттогава и досега слънцето грее само и топли целия свят.
Животните вече не се сърдят на таралежа, защото разбират
неговата мъдрост.*

А) 2 глагола в единствено и 2 в множествено число

Б) 2 глагола в единствено и 3 в множествено число

В) 3 глагола в единствено и 1 в множествено число

9. Кое изречение не е въпросително?

А) Колко са гостите около сватбената трапеза

Б) Как се казва невестата

В) Колко са весели сватбарите

10. На кой ред няма правописна грешка?

А) кокал, сладък, купувач

Б) рекъл, казал, блестяв

В) замък, бухъл, куфар

11. Думите на кой ред са антоними (думи с противоположно значение)?

А) приказлив – разговорлив

Б) гладък – грапав

В) сутрин – залез

12. Допълнете изразите с подходящи названия на животни.

гладен като

хитър като

пъргав като

кротък като

страхлив като

13. Редактирайте текста и го напишете вярно и красиво.

Малкият брад се збогувал и тръгнал да се лута из горските хръсталаци. Варвял дълго и седнал да си почине под едно дарво. Изведнъш нещо заблештукало. Момакът разровил пръстта и открил гарне със жълтици. Момъкът се зарадвал. Решил да се пребере при своите братя.

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ЧЕТВЪРТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 10. включително.

СТАРИЯТ ЩЪРК

Константин Константинов

Вършитба отдавна мина. Полята бяха оголени и пусти. Една нощ заваля дъжд – равен и тих. На сутринта небето се избистри, ала над земята пропълзля хлад. Сребърни паяжинки се проточиха между шубраците.

Старият щърк разтърси криле, огледа небето и си каза:

– Време е вече.

После събра неколцина от младите щъркове и им поръча да разнесат заповедта за тръгване.

И една заран овчарят от могилата погледна надолу и се смая: цялото равнище край село беше побеляло. Стотици щъркели се бяха събрали и се готвеха за нещо. Овчарят се вгледа нататък и се вслуша. Старият щърк говореше.

– Време е вече, деца – думаше той, – време е да се лети на юг. Денят намаля, нощите станаха хладни, скоро и слана може да падне. Днес ще трябва да пътувате. Свиках ви сега да си изберете водач и да се сбогуваме.

Щъркелите се размърдаха изведнъж. Чуха се учудени викове:

– Какъв водач! Нали си имаме! Ти си ни водил досега, ти ще ни водиш пак. Не искаме друг водач!...

Старият щърк поклати глава и кротко отвърна:

– Не, аз няма да ви водя вече. Аз няма да летя с вас. Аз ще остана тук.

– Но как така, защо? – развикаха се щъркелите.

– Стар съм вече, деца, и не мога. Не мога да летя с вас.

– Ние ще те носим, ние няма да те оставим! – викаха най-младите. Толкова години ти си ни водил всички, сега ние ще те отнесем. Не ще те оставим тук самичък...

– Не, не, мои мили – усмихна се старият щърк, – не можете ме отнесе вие. Планини и моря има да минавате, себе си с мъка ще занесете, та и аз ли ще трябва да ви тежа!... Не можете, пък и аз не ща. В чужбина не ми се мре. Тук ще си остана.

Натъжиха се младите щъркели. Как ще го оставят тук в студа, в дъжда, самичък?

Но той отново се усмихна и подзе:

– Не ме жалете, не мислете за мене – така ми е по-добре. Мигар по-леко ще ми е да загина в топлите, но чужди краища или сред студените морски талази? Тук искам да остана и да умра аз. Че няма по-хубава земя от тая, дето съм видял слънцето за пръв път. Няма по-хубаво гнездо от онова гнездо върху сиромашкия комин, в което се излюпих и в което отгледах моите млади рожби... Де и защо ще вървя другаде?... Ще видите много страни, много поля и реки, морета и планини и ще разберете. Ще

разберете, че никъде дъгата не е тъй хубава, както тука, че никъде песента на шурците вечер, когато полето засине, не е тъй радостна, че никъде димът на комините не е тъй топъл, както там, дето си пазил с крила малките си. Сега тръгвайте вече! Добър ви път на юг!

Наведоха глави птиците и мълчаливо се сбогуваха. След малко – чу се пърхане на стотици криле. Ятото бавно се издигна... После се нареди в голям триъгълник и полета се понесе в хоризонта. Само едно бяло петно остана в посърналото поле. След миг и то се раздвижи, вдигна се и спря после на един селски покрив. Старият щърк отиваше да прекара последните си дни в гнездото, дето се бе родил.

1. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Отлитащото ято се подрежда под формата на триъгълник.
- Б) Старият щърк събира щъркелите, за да им представи нов водач.
- В) Никъде песента на шурците не е тъй радостна, както в родното място.

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) На полето се събират хиляди щъркели.
- Б) Младите щъркели с лекота могат да прелетят планини и морета, докато старият щърк не може да лети толкова дълго.
- В) Стопаните на къщата, върху чийто комин е гнездото на стария щърк, са бедни хора.

3. През кой сезон се развива действието? Докажете с два примера от текста.

4. Защо старият щърк не иска да отлети с ятото? Посочете поне две различни причини.

5. Срещу всяко твърдение, свързано с текста, запишете вярно или грешно е то.

- А) В текста има олицетворение. – _____
- Б) Денят, в който птиците отлитат, е мрачен и дъждовен. – _____
- В) На стария щърк ще му бъде по-леко да умре в топлите страни. – _____
- Г) Старият щърк е свикнал да налага своята воля и затова не позволява никой да му противоречи. – _____
- Д) Щъркелите обичат и уважават своя водач. – _____
- Е) Полето край селото е побеляло от слана. – _____

6. Препишете едно обръщение от текста.

7. Колко прости и колко сложни изречения има в откъса, маркиран с по-тъмен шрифт?

Прости изречения – _____

Сложни изречения – _____

8. Подчертайте главните части на изречението според вида им.

След миг и то се раздвижи, вдигна се и спря после на един селски покрив.

9. Запишете по един синоним на всяка подчертана дума в изразите:

студените морски талази – _____

не ме жалете, не мислете за мене – _____

посърналото поле – _____

10. Определете по цел на изказване изреченията, които са подчертани в текста:

Какъв водач! – _____

Ние ще те носим, ние няма да те оставим! – _____

Сега тръгвайте вече! – _____

11. Превърнете непряката реч в пряка и авторска. Използвайте обръщение. Оформете правилно текста с необходимите препинателни знаци.

Лястовичката помолила вятъра, като ходи по света, да се отбие при нейното сиротно пиле и да му каже да се пази от черния котарак, който се навърта в градината. Вятърът попитал къде е лястовичето.

12. Използвайте синоними, за да избегнете повторенията в текста. Запишете ги над съответните думи.

Едно момиченце вървеше по пътеката и внимателно се оглеждаше. Видя красива

пеперуда и я проследи с очи. След това видя калинка да се катери по тънко стъбълце. В

далечината видя сърна, която се шмугна между дърветата. Зад нея само за миг се видя

и някаква сянка – може би това беше малкото сърненце. Момичето видя, че в гората е

приятно и интересно.

13. Попълнете правилния определителен член.

Мъж... видя как автобус... затвори врати и потегли.

Портрет... е нарисуван от млади... художник.

Ударих си нокът... на палеца.

Пламък... на свещ... едва осветява тъмни... ъгъл.

14. На кой ред е допусната грешка?

- А) обикновено, костта, сделка
- Б) писъмце, мълчешком, очарование
- В) събори, преданност, отдих

15. На кой ред всички думи са написани вярно?

- А) гонидба, изстрел, откровени
- Б) гълъбче, пещта, съдържам се
- В) географски, одговор, двуличен

16. Препишете текста, като отстраните правописните и пунктуационните грешки, както и грешките при членуване.

Беше топла слънчева сутрин, когато юнака севърна в градината на захърното момиче. Той сложи делвата пред нозете на девоиката и рече.

– Аз обих крилатият змей и ти донесох живата вода.

А захърното момиче стана от пейката и от скута му се иссипа като кристална паежина тънката захарна дантела, която то бе плело години наред.

– Води ме, кадето изкаш! каза тихо хубавицата. От днес нататак аз съм твоя жена.

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ПЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 14. включително.

За зоолога коралите са мешести животни, сродни на медузите и хидрите; за жените – материал, от който се изработват красиви огърлици и обеци; за населението по крайбрежията на редица топли морета – важен източник за препитание; за мореплавателите – опасни подводни рифове; за населението на кораловите острови (атолите) – благословени животни, на които те дължат майката Земя, върху която живеят; за художниците и любителите на подводни снимки и филми – приказно съчетание на форми и багри; за някои видове морски раци – съжителители и защитници; за други морски животни – опасни и коварни врагове; за някои тропически риби – пряк източник на храна...

От тази разнообразна характеристика на коралите става ясно, че те са едни от най-интересните животински организми на нашата планета. Коралите се срещат само сред солената стихия. Истински рай за тях са топлите тропически и субтропически морета, където те са представени в невероятно количество и разнообразие!

Учените на древността и Средновековието погрешно смятали коралите за растения. Великият Линея в първите издания на своята „Система на природата“ причислява каменните корали към тайнобрачните растения... Впрочем няма нищо чудно в това! Ученият едва ли е познавал актиниите, които могат да „пълзят“ бавно с помощта на разширения си долен край, както и няколко вида корали, които могат активно да плуват, като ритмично движат пипалата си сред морската шир.

1. Коя е темата на текста?

- А) красотата на коралите
- Б) местообитанията на коралите
- В) видовете корали
- Г) коралите – едни от най-интересните организми на Земята

2. Основната цел на текста е:

- А) да даде информация за коралите
- Б) да развълнува читателя
- В) да подтикне читателя към експедиции в тропическите морета
- Г) да опровергае някои погрешни представи за коралите

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Повечето корали могат да плуват и да се придвижват на големи разстояния.
- Б) Още в древността учените познавали коралите и се опитвали да определят какви организми са.
- В) Тропическите и субтропическите морета са неблагоприятна среда за коралите.
- Г) Търговията с корали е била източник на големи печалби през Средновековието.

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Коралите са източник на храна за някои морски организми.
- Б) В своята „Система на природата” Линея успява правилно да опише и да класифицира коралите.
- В) Кораловите острови са наричани още атоли.
- Г) Актиниите са вид корали, които могат да се придвижват.

5. Подчертайте възклицателните изречения в текста.

6. В кой абзац от текста откривате глаголни форми, които НЕ са в сегашно време.

7. С коя дума може да се замени подчертаната в текста дума рай, без да се промени смисълът на изречението?

- А) ад
- Б) спасение
- В) благослов
- Г) благодат

8. Коя от думите НЕ е многозначна?

- А) зоолог
- Б) филм
- В) смятам
- Г) чудно

9. Коя от подчертаните думи в изречението е употребена в преносно значение?

Ученият едва ли е познавал актиниите (А), които могат да „пълзят” (Б) бавно с помощта на разширения си долен край, както и няколко вида корали, които могат активно (В) да плуват, като ритмично движат (Г) пипалата си сред морската шир.

10. Съжител се отнася към съгражданин както:

- А) враг към приятел
- Б) древност към Средновековие
- В) корали към актинии
- Г) растения към животни

11. Коя от думите е сложна?

- А) препитание
- Б) тайнобрачни
- В) субтропически
- Г) най-интересните

16. За древните хора митовете са били:

- А) писмени разкази
Б) разкази за конкретно историческо събитие
В) разкази за развлечение
Г) свещени разкази

17. Прочетете откъса от „Завръщане в голямата гора” и отговорете на въпроса.

... и ето, че се появи и Кристофър Робин, който си изглеждаше така, както беше изглеждал винаги, с тази разлика, че караше яркосиньо колело. Всички ахнаха и заговориха един през друг, което обикновено е много невъзпитано, но точно тогава не беше.

Защо „точно тогава” не е невъзпитано, че всички говорят един през друг?

18. Прочетете стиховете от текста на песента „Планетата на децата” и отговорете на въпроса „Какъв би бил светът, ако всички хора се превърнат в деца?”.

Искам да съм някой ден
фея или супергерой
всички хора по света
искам да превърна във деца.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ШЕСТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 13. включително.

Кафявата мечка, която се среща и в България, съвсем невинаги е добродушна и грижовна, каквато я помним от приказките. Макар и всеядно животно, тя спада към хищниците.

Кафявата мечка живее в Европа, Азия и Северна Америка, като обитава горите и планините. Цветът на козината ѝ, както и големината ѝ твърде много варират. В Европа кафявата мечка достига докъм 2 м дължина, а теглото ѝ може да надмине 250 кг. Огромни кафяви мечки се срещат в Аляска, на о. Кадяк, в Далечния Изток и на Камчатка. Според някои данни тяхната дължина може да достигне 2,5 м, а теглото им 750 кг!

Кафявата мечка е един от най-редките и ценни видове на българската фауна и затова с право се намира под защитата на закона.

Кафявата мечка съвсем не е така тровава, както изглежда на пръв поглед. Тя лесно застига бягащ човек, плува добре и се катери сръчно не само по дърветата, но и по стръмни скални стени.

Когато е топло, ляга направо на земята в глухи, затънтени места. Зимата прекарва най-често в подходяща бърлога. Това може да бъде някоя яма под корените на повалено от буря дърво, голяма скална дупка или пукнатина, дървесна хралупа, а понякога и яма, която животното само изкопава в почвата. Бърлогата се засипва обикновено от снега и остава само малък отвор, чрез който се проветрява. Вътре в бърлогата е по-топло, отколкото навън. Веднъж, когато външната температура била минус 14°C, термометърът, който бил завързан за прът, показал, че близо до спящата мечка температурата с плюс 2°C.

През зимата мечката не спи дълбок сън, а по-скоро дреме. При опасност веднага се събужда, може дори да напусне бърлогата и да си потърси нова. По време на зимния си сън мечката не се храни, а живее за сметка на натрупаните в тялото ѝ мазнини. Някои мечки не могат да затлъстят достатъчно наесен, тогава не лягат да спят зимен сън, а са принудени да се скитат из гората, макар че за тях тогава няма достатъчно храна и най-често загиват от глад сред дълбоките снегове.

1. Коя е темата на текста?

- А) зимният сън на мечките
- Б) кафявата мечка – произход и разпространение
- В) характеристиките и навиците на кафявата мечка
- Г) кафявата мечка в България

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Кафявите мечки в Европа, Азия и Северна Америка имат приблизително еднакво тегло.
- Б) Натрупването на достатъчно мазнини е изключително важно за оцеляването на кафявата мечка през зимата.
- В) Само в редки случаи кафявата мечка се проявява като добър спринтьор, плувец и катерач.
- Г) Приказките създават вярна и точна представа за характера на мечката.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Кафявата мечка е особено претенциозна по отношение на храната.
- Б) Кафявата мечка бързо реагира на опасност дори по време на зимния си сън.
- В) През зимата в бърлогата на кафявата мечка е значително по-топло, отколкото навън.
- Г) Кафявата мечка е разпространена на три континента в северното полукълбо.

4. Текстът НЕ дава информация за:

- А) размерите и теглото на кафявата мечка
- Б) уменията на кафявата мечка
- В) една от причините за смъртността сред мечките през зимата
- Г) отношенията между мечките и хората

5. Този текст може да бъде прочетен в:

- А) приключенски роман
- Б) научнопопулярно издание
- В) учебник по биология
- Г) енциклопедичен речник

6. Основната функция на текста е:

- А) да забавлява
- Б) да предаде информация
- В) да развълнува
- Г) да възпитава

7. Какво НЕ прави мечката според текста?

- А) скита из гората
- Б) дреме през зимата
- В) ляга направо на земята
- Г) дебне продължително плякмата си

8. Какво изразно средство се използва при представяне на мечките в приказките според първото изречение на текста?

- А) постоянен епитет
- Б) олицетворение
- В) хипербола
- Г) метафора

9. Към коя от думите може да се добави определение и полученото словосъчетание да има терминологично значение? Напишете словосъчетанието.

- А) приказка
- Б) опасност
- В) наесен
- Г) бърлога

10. С коя дума/израз може да се замени подчертаният в текста израз за сметка на, без да се промени смисълът на изречението?

- А) на сметката на
- Б) благодарение на
- В) запазвайки
- Г) въпреки

11. При коя от двойките отношението е същото като отношението в двойката *мечка – хищник*?

- А) скална дупка – пукнатина
- Б) яма – бърлога
- В) сън – дрямка
- Г) Аляска – Северна Америка

12. Препишете изречението от първия абзац на текста, което съдържа обособена част. Подчертайте я.

13. Препишете изречението от втория абзац на текста, което съдържа най-много обстоятелствени пояснения.

14. Кое изречение от текста отговаря на схемата? Подчертайте го.

Докъм края на миналия век кафявата мечка е била много разпространена в България. Но вследствие на безогледно избиване популацията ѝ намаляла застрашително. Едва през 1941 г. ловът на мечки у нас бил забранен. Понастоящем кафяви мечки има още в Стара планина (откъдето минават понякога и в Средна гора), в Родопите, Пирин, Рила. В Странджа и на Витоша те отдавна са изчезнали.

15. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Най-голяма измежду всички мечки и най-едър сухоземен хищник на нашта планета изобщо, е бялата мечка. Нейната дължина достига 3 м а теглото ѝ – до 1000 кг. Разпространена е в арктика, като на места минава и в материковата тундра. Бялата мечка е отличен плувец – нейната стихия е морето. Огромния хищник е в състояние да плува няколко денонощия подред в леденостудената вода с скорост 4 – 6 км в час. Имало е не един и два случая, когато бели мечки са били забелязани сред морето на 100 и повече километра от брега. Често те извършват дълги странствания върху плаващи ледове.

16. Коя характеристика се отнася за литературната приказка?

- А) няма конкретен автор
- Б) има окончателен текст
- В) има различни варианти
- Г) съществува предимно в устна форма

17. Прочетете откъса от спомените на една българка за празнуването на Васильовден в началото на XX век и отговорете с няколко изречения на въпроса „Кое е най-важно за младите хора според текста?“.

Това беше първият ден от всяка нова година... Две момичета, които не са още за женене, пръскаха на площада ечемик. От този ечемик момичетата от квартала събираха по няколко зърна, занасяха ги вкъщи, слагаха по две зърна на печката на разстояние едно от друго и ги наричаха – едното зърно за себе си, другото за любимия. Ако зърната се сближат, значи ще се вземат, а ако се отдалечат, няма да се вземат.

18. Кой термин отговаря на определението:

Изразно средство (стилистична фигура), при което се преувеличават признаци, характеристики и т.н.

19. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от разказа „Косачи“, и дайте по един пример за всяко едно от тях.

Веднага в тъмнината се поде гъст, сладък и треперлив глас и заизвива тъжна прочувствена песен. Думите, като пъстри и миризливи цветя, се изплитаха на венец, занизаха се една след друга и с безкрайна болка се спущаха в поток от звукове и разправяха историята на невярната Стоянова булка.

20. Прочетете цитата от народната песен и отговорете на въпроса „Защо са хубави децата?“.

Кога ми беше маленка,
колку ми беше убава

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА СЕДМИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 13. включително.

Вече трето денонощие корабите бяха играчка за разяреното море. Вълните, ядосани, че не могат да ги разделят, ги подмятаха, сякаш бяха решили да ги направят на хиляди тресчици. Още дълго ли щяха да устоят? Капитан Кук, побледнял, със зачервени от безсънието очи, се опитваше да поддържа реда, но моряците бяха болни, уморени и озлобени. Кук разбираше, че с тези моряци не може да продължи, трябваше час по-скоро да се стигне до брега, до някакъв бряг. Той измени първоначалния план и даде заповед корабите да се насочат към Хавайския архипелаг.

Познаваше островите, миналата година беше спирал тук. Тихо, спокойно море, закътани заливи, просторни плажове. Ще прекарат зимата, ще оздравеят болните, ще стегнат корабите, пък напролет... И туземците го бяха посрещнали добре, дори го бяха нарекли бог Артуна.

Така си мислеше славният капитан, когато на 5 декември 1778 година корабите му за втори път хвърлиха котва в залива Каракакоа. Множество пирогои веднага наобиколиха корабите. Туземците радушно посрещнаха своя Артуна. Кук, естествено, раздаде дребни подаръци. Започнаха безкрайни тържества в чест на гостите...

Трябваше да се устрои лагер. Капитанът избра подходящо място на брега, което представляваше голяма каменна площадка, затулена от ветровете, изложена на ласкавите слънчеви лъчи. Но преди още да достигнат брега, от всички страни наизскачаха силно възбудени полинезийци. Те ръкомахаха и викаха:

– Табу. . .

– Мараетабу. . .

И тогава се случи най-страшното. Възбудените полинезийци се нахвърлиха върху белите. Стреснати от неочакваното нападение, моряците започнаха да стрелят. Но късно, твърде късно. Кук бе повален на земята, а за другите единствената възможност бе да се натоварят час по-скоро на лодките, докато не е отрязан спасителният път до корабите. В ушите им звучаха предсмъртният стон на Кук и тайнствената непозната дума:

– Табу. . . табу!

В този трагичен ден моряците на Кук били първите европейци, които се запознали с една от най-странните религиозно-морални представи на полинезийците.

Табу означава забрана, забрана да бъде докосван някой предмет, лице, животно или растение, забрана дори да се произнасят техните имена.

Можел ли е капитанът да знае, че мястото, което е избрал, е мараетабу, т. е. свещен олтар, и в него се съхраняват останките на вождовете и жреците. Тук се пазели свещени изображения и предмети, с които се извършвали култови обреди. И следователно това място било табу, а на място, което е табу, нямал право да стъпва не само кракът на никой чужденец, но дори и на местните хора. Единствено вождовете и жреците имали право да посещават мараетабу, и то в строго определени дни през годината.

1. Текстът е:

- А) художествен
- Б) публицистичен
- В) научен
- Г) разговорен

2. Коя е водещата функция в текста?

- А) апелативната
- Б) коментарната
- В) естетическата
- Г) информативната

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Полинезийските вождове и жреци можели да посещават свещения олтар, когато пожелаят.
- Б) Полинезийците показват чрез действия значението на думата *табу*.
- В) Туземците без никакво предупреждение се нахвърлят върху капитан Кук и моряците му.
- Г) Капитан Кук случайно решава да хвърли котва в залива Каракаоа.

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) В текста са изброени различни забрани, свързани с табуто.
- Б) Само чужденците нямат право да посещават свещения за полинезийците олтар.
- В) Капитан Кук и екипажът му са посрещнати доброжелателно от полинезийците.
- Г) Второто посещение на капитан Кук при полинезийците се оказва фатално за него.

5. Капитан Кук решава да се насочи към Хавайския архипелаг:

- А) воден от любопитство
- Б) защото моряците се нуждаят от почивка
- В) защото туземците са го нарекли бог Артуна
- Г) защото очаква топло посрещане от полинезийците

6. С коя от посочените думи може да се замени подчертаната в текста дума обреди, без да се промени смисълът на изречението?

- А) ритуали
- Б) игри
- В) посвещения
- Г) бракосъчетания

7. При коя от двойките отношението е същото като отношението в двойката *марае табу* – *свещен олтар*?

- А) Хавайският архипелаг – заливът Каракаоа
- Б) туземци – полинезийци
- В) табу – забрана
- Г) лагер – каменна площадка

8. Препишете сложното изречение *В този трагичен ден моряците на Кук били първите европейци, които се запознали с една от най-странните религиозно-морални представи на полинезийците*, като преобразувате подчиненото определително изречение в състава му в обособена част.

9. Препишете подчинените определителни изречения, включени в състава на сложното изречение *Табу означава забрана, забрана да бъде докосван някой предмет, лице, животно или растение, забрана дори да се произнасят техните имена*.

10. Извадете местоименията от последния абзац на текста и определете вида им.

11. Какво изразно средство е употребено в изречението *И следователно това място било табу, а на място, което е табу, нямал право да стъпва не само кракът на никой чужденец, но дори и на местните хора*? Подчертайте го.

12. Колко от изреченията в следния абзац са прости?

И тогава се случи най-страшното. Възбудените полинезийци се нахвърлиха върху белите. Стреснати от неочакваното нападение, моряците започнаха да стрелят. Но късно, твърде късно. Кук бе повален на земята, а за другите единствената възможност бе да се натоварят час по-скоро на лодките, докато не е отрязан спасителният път до корабите.

- А) две
- Б) три
- В) четири
- Г) пет

13. Запетаите в изречението *Капитан Кук, побледнял, със зачервени от безсънието очи, се опитваше да поддържа реда, но моряците бяха болни, уморени и озлобени* отделят:

- А) обособени и еднородни части, прости изречения в състава на сложното
- Б) обособени части, прости изречения в състава на сложното
- В) обособени и еднородни части, вметнати изрази
- Г) еднородни части, подчинени изречения в сложното съставно изречение

След като (А) в Англия, моряците разказвали твърде много за своите приключения и за хората на южните морета. Така преди двеста години полинезийската дума „табу“ (Б) във всички европейски езици. Но дали ние, които я употребяваме, знаем точно какво означава? Едва ли, защото (В) табу е свързано с религиозните представи на полинезийците, с тяхната вяра в свръхестествените сили. Оттам (Г) на всяко табу се наказвало жестоко.

- 15. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.**

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

А) антиподи
Б) добри приятели
В) идеалисти
Г) състрадателни

А) по скали и по орляци
Б) зелените хълми на България
В) бащино ми огнище
Г) там, дето аз съм пораснал

18. Кое противопоставяне е ключово за изграждането на смисъла в I глава на повестта „Немили-недраги“?

- А) мрак – светлина
- Б) високо – ниско
- В) бяло – черно
- Г) настояще – бъдеще

19. Прочетете описанието на Бръчков от I глава на повестта „Немили-недраги” и отговорете как разбирате определението *ветреник*?

Това двайсетгодишно момче имаше всичките черти на невинността и ентузиазма. Син на един богат свищовски търговец, той беше зарязал тайно магазинята на баща си и с парахода беше пристигнал тази вечер. Защо? И той сам не знаеше. Той просто беше оставил бащината си магазиня, защото му беше омръзнало това тихо, сигурно и егоистично съществуване, което беше монотония. Мечтател, идеалист, ветреник – той искаше да вкуси от сладостта на неизвестното и новото. Като притурим, че той беше написал и напечатал тайно вече цяла патриотическа поема, ще разберем лесно защо беше забравил да вземе и пари за разноски.

20. Напишете есе върху следната мисъл: „Приятелството никога не е нещо по-различно от споделяне”.

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ОСМИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 11. включително.

„Всички пътища водят към Рим!”, към Вечния град, към най-красивия град на света. А посетите ли Рим, трябва да видите и Ватикана.

... Пресичаме река Тибър. Пред нас е крепостта „Сан Анджело”. Оттук широка магистрала води до Ватикана. Сгради от епохата на Ренесанса ни съпътстват до площад „Свети Петър”, грандиозното творение на човешкия ум и ръка. 284 големи колони и 88 пиластра оформят двата полукръга, с които завършва първата част на площада. Зад Египетския обелиск (пренесен в Рим по заповед на император Калигула през 37 година от н.е.) и двата величествени фонтана са главният вход и фасадата на базиликата „Свети Петър”.

Първоначално тя била построена в IV век. Била разрушена през Ренесанса, за да бъде изградена в стила на същата епоха. Основната работа по планирането на красивия купол е дело на Микеланджело. Строежът на църквата продължил цели 180 години. В изграждането са вложили своето умение безброй архитекти, художници, скулптори – Браманте, Рафаел, Сангало, Микеланджело, Мигордо, Модерно, Бернини...

Суверенитетът на Ватикана бил установен с Латеранския договор. Този суверенитет фактически днес се упражнява само върху територия от 100 акра, в които най-значителната сграда освен базиликата „Св. Петър” е Ватиканският дворец. Със своите 1400 помещения той на пръв поглед прилича на пансион за самотници, но фактически по-голямата част от него е отделена за галерии и музеи. В двореца е и библиотеката, която притежава най-богатата в света колекция от редки книги и ръкописи. Само за запознаване със заглавията са необходими над 300 дни. Цифрите от само себе си говорят – 60 хиляди ръкописа, 100 хиляди гравюри и географски карти, 700 хиляди тома книги...

Една от най-големите забележителности на Ватикана е Сикстинската капела, където най-често се избира папата, който е и държавен глава. Оформлението и куполът ѝ (по-точно фреските) са дело отново на Микеланджело.

Може би няма друго място на нашата планета, където върху такава малка площ да са съсредоточени толкова музеи, галерии, църкви, държавни институти. Разположен върху десния бряг на р. Тибър, градът държава поддържа дипломатически отношения с повече от 50 страни, има собствени посолства и дипломатически мисии, международни паспорти и т.н. Освен това Ватиканът има своя валутна единица, свой флаг, своя железопътна линия и своя радиостанция, която е една от най-мощните в Европа. Папата пък има своя гвардия, съставена само от швейцарци на възраст от 19 до 30 години. Едва ли е изненада, че Ватиканът е и една от най-богатите държави в света.

1. За коя сфера на общуване е предназначен текстът?

- А) научната
- Б) битовата
- В) медийната
- Г) естетическата

2. Темата на текста е:

- А) държавното устройство на Ватикана
- Б) природата на Ватикана
- В) забележителностите на Ватикана
- Г) прочутите ватикански художници

3. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) На площад „Свети Петър” има сгради и архитектурни паметници само от епохата на Ренесанса.
- Б) Ватиканът има основните атрибути на всяка независима държава.
- В) Базиликата „Свети Петър” е построена от Микеланджело.
- Г) Библиотеката на Ватикана притежава богата колекция от книги, ръкописи и литографии.

4. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Една от големите забележителности на Ватикана е Ватиканският дворец.
- Б) Вечният град е едно от популярните названия на Рим.
- В) Ватиканският дворец се използва не само за жилище на папата.
- Г) Във Ватикана държавната и църковната власт са разделени.

5. Според текста Ватиканът впечатлява гостите си със забележителности най-вече в областта на:

- А) архитектурата
- Б) музиката
- В) етнографията
- Г) дипломацията

6. С какво значение е употребена подчертаната в текста дума *мисии*?

- А) задачи
- Б) поръчки
- В) представителства
- Г) служители

7. С коя от посочените думи може да се замени подчертаната в текста дума *суверенитетът*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) независимостта
- Б) статусът
- В) същността
- Г) властта

8. Извадете от текста три словосъчетания, в които е използвана бройна форма за множествено число.

9. Извадете от текста три съставни собствени имена, чиято втора съставка се пише с малка буква.

10. В текста името *Ватикан* е членувано в едни позиции с пълен, а в други с кратък член, защото:

- А) е собствено име на държава.
- Б) представлява изключение от правилата за употребата на пълен и кратък определителен член.
- В) се членува по общите правила за членуване с пълен или с кратък член.
- Г) в позициите, в които името Ватикан е членувано с пълен член, е допусната грешка.

11. При коя от двойките отношението е същото като отношението в двойката *купол – капела*?

- А) библиотека – Ватикански дворец
- Б) книга – ръкопис
- В) град държава – Ватиканът
- Г) базилика – църква

12. Изберете най-подходящата дума, с която може да бъде запълнено съответното празно място в текста.

Часът (А) 12. Площадът гъмжи от народ. Над сто хиляди желаещи да видят папата са (Б) площада. Точно в 12 часа на един от прозорците на папския дворец се появява папата. След обичайните слова по католическия (В) той призовава за (Г) сред католиците от цял свят.

- А) наближава, минава, гони
- Б) запълнили, изпълнили, превзели
- В) закон, канон, ритуал
- Г) равенство, дружба, единство

13. Какво означава фразеологичното съчетание *В Рим живял, папата не видял*?

- А) човек, който не е виждал папата
- Б) човек, който е пропуснал да види най-важното
- В) човек, който е живял в Рим, но не го познава добре
- Г) човек, който не е посетил Ватикана

14. Колко запетая трябва да се поставят в изречението *Там където Апенинските планини отделяйки се от Лигурските Алпи се стремят на югоизток и се приближават към Адриатическо море е разположена една от най-старите и малки републики в Западна Европа – Сан Марино*?

- А) четири
- Б) две
- В) три
- Г) пет

15. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Входът към галерийте на Ватикана е не далеч от „Св. Петър”. Картинната галерия не е така богата, но е известна с гублените на Рафаел и пълната колекция от картините на Мелешо да Форми. В близост са залите с антични вещи. Те съставляват изключително богата колекция, дело в по-голяма степен на папските служители отколкото на хората на изкуството.

В продължение на четири години (1508 —1512) на купола на Сикстинската капела с голяма вещина, талант и неповторимо майсторство Микеланджело е пресаздал отделни моменти от историята на християнството. Според някои специалисти, това е най-значимото творение от епохата на ренесанса. В дъното на катедралата се намира една от последните големи работи на Микеланджело – „Страшния съд”, завършена за седем години. Фреската е върху цяла стена и включва повече от 300 фигури. Всичко е изпълнено в много интересен стил и в нов, революционен за времето си дух.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

16. Посочете НЕВЕРНИЯ отговор. Според епилога на повестта „Немили-недраги”
Македонски е:

- А) връзка между минало и настояще
Б) физически силен и устойчив
В) упрек на Вазов към следосвобожденска България
Г) единственият оцелял от хъшовете

17. Кой звуков образ НЕ се открива в „Зимни вечери” на Христо Смирненски?

- А) тишината
Б) старческото ридание
В) писъкът
Г) революционният зов

18. Какъв НЕ е споменът в елегията на Димчо Дебелянов „Скрити вопли“?

- А) свързан с патриархалния свят
Б) напразен
В) даващ опора
Г) желан, бленуван

19. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от стихотворението „Жълтата гостенка” на Христо Смирненски, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

И привечер лятна наметна
пак с траурен плащ рамена,
градът приюти се в тъмата
и тънка позлата в стъклата
разля се на плахи петна.

20. Прочете цитата от Марк Твен и напишете есе на тема „Истината”.

„Винаги казвай истината. По този начин няма да ти се налага да помниш какво си казал.”

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ДЕВЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 13. включително.

Тайната на бедуините

Малко народи на Земята са обградени с такава загадъчност. За смелостта на бедуините, за техните странни навици и преди всичко за невероятната им издръжливост сред суровите условия на негостоприемната пустиня е писано много и писаното често звучи като легенда.

През 1968 година експедиция, организирана от Оксфордския университет, си поставила за цел да провери истината за пустинните бедуини и дали те могат да преживеят с по-малко вода, отколкото се смятало, че е необходимо на човек, за да оцелее.

За терен на наблюденията експедицията избрала Източноарабската пустиня. Следващата ѝ задача била да се намерят бедуини и не-бедуини, желаещи да участват в експеримента. Около 20 бедуини, работещи като патрули от пустинната полиция, се отзовали на поканата. Още около 20 души не-бедуини също се съгласили да участват.

Експериментът започнал с лишаване от вода в пустинни условия. Групите били поставени под постоянно наблюдение в отделни полуотворени палатки. Бедуините потвърдили, че могат да преживяват по-добре в пустинята, отколкото който и да е друг. На въпроса колко време могат да живеят без вода, те отговаряли: „Ние никога не се загубваме в пясъците на пустинята и никога не оставаме без вода”.

Подложените на наблюдение бедуини направили три прехода, всеки по 29 километра. Първите два изминали пеша; температурата на въздуха надвишавала 40°C. Бедуините се движели много по-бързо, отколкото не-бедуините и имали подчертано свеж вид.

След едномесечен престой експедицията организирала и финалното изпитание – за издръжливост в продължение на 4-дневен преход в пустинята с камила. Съществено препятствие за експеримента били самите наблюдаващи. Тези, които контролирали бедуините, се затруднявали, тъй като температурата надвишавала 45°C. По време на четиридневния преход двама от бедуините не пили вода, а другите двама – много малко. Каква била изненадата на членовете на експедицията, когато видели, че бедуините открито консумирали супа и камилско мляко. Те сякаш не смятали, че всяка течност е „разновидност” на водата. Бедуините наистина се оказали много издръжливи в пустинни условия, но една от причините за това несъмнено била редовната консумация на течности.

1. Темата на текста е:

- А) хранителните навици на бедуините
- Б) издръжливостта на бедуините
- В) изпитанията на живота в пустинята
- Г) изобретателността на бедуините

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) През 1968 година Оксфордският университет провежда най-мощното проучване на бедуините в историята.
- Б) Бедуините смятат водата за особено важна за оцеляването в пустинята.
- В) Изследователите с лекота провели всички планирани експерименти по време на експедицията.
- Г) По време на експеримента бедуините били лишавани от вода и храна.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) По време на експеримента бедуините изминавали големи разстояния както пеша, така и с камила.
- Б) За да си набавят необходимите течности в пустинята, бедуините консумират супа и камилско мляко.
- В) По време и на трите прехода от експеримента температурата била над 40°C.
- Г) В експеримента били включени бедуини с различни професии.

4. Според текста издръжливостта на бедуините в пустинята се дължи на това, че:

- А) редовно консумират течности
- Б) правилно разпределят силите при дълги преходи
- В) движат се на големи групи и си помагат
- Г) са свикнали с тежките природни условия

5. Коя от думите НЕ е контекстов синоним на останалите?

- А) експеримент
- Б) наблюдение
- В) изпитание
- Г) експедиция

6. Извадете думите от третия абзац на текста, при които има разлика между изговор и правопис.

7. Посочете думите/изразите, употребени в преносно значение, от първия абзац на текста.

8. С коя дума може да се замени подчертаният в текста глагол *потвърдили*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) доказали
- Б) настоявали
- В) не оспорили
- Г) упорствали

9. **Защо в изречението *По време на четиридневния преход двама от бедуините не пили вода, а другите двама – много малко прилагателното име четиридневния е членувано с кратък член?***

10. **За думата *издръжливост*, употребена в текста, НЕ е вярно, че:**

- А) съдържа две наставки
- Б) е сродна на съществителното *дръжка*
- В) е производна дума
- Г) е отглаголно съществително

11. **Защо прилагателните *Оксфордския* и *Източноарабската*, употребени в текста, са написани с начална главна буква?**

12. **В изречението *През 1968 година експедиция, организирана от Оксфордския университет, си поставила за цел да провери истината за пустинните бедуини и дали те наистина могат да преживеят с по-малко вода, отколкото се смятало, че е необходимо на човек, за да оцелее* запетаите отделят:**

- А) обособена част, еднородни части и подчинително свързани прости изречения
- Б) обособена част и подчинително свързани прости изречения
- В) вметнати думи и изрази, обособени части и подчинително свързани прости изречения
- Г) еднородни части и съчинително свързани прости изречения

13. **Знакът дефис (малко тире) НЕ е използван в текста:**

- А) при изписването на сложно прилагателно име
- Б) при степенуването на наречие
- В) при изписването на графично съкращение
- Г) за отбелязване на различно значение на думата, което се подчертава и чрез логическо ударение върху частицата *не*

14. **В кой ред фразеологичните словосъчетания са антоними?**

- А) търся го под дърво и камък – хващам го натясно
- Б) от трън, та на глог – през девет планини в десета
- В) подливам му вода – удрям му едно рамо
- Г) губя ума и дума – гълтам си езика

15. **Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.**

Професията на дегустаторите на кафе е изключително отговорна. От тяхната оценка зависи съдбата на хиляди тонове кафе – как и къде ще бъде продадено, колко ще бъде заплатено за него, каква валута ще получи страната.

Дегустаторите на кафе в Бразилия опитват кафеени зърна, които са печени само пет шест минути, смляни и залени в малка стъклена паничка с вряла вода. Дегустацията става с лъжичка, като се взема малко от течността, държи се в устата без да се гълта и се изплюва. Добрия дегустатор изпитва за секунда по една проба, на ден – до хиляда проби. Обикновено върху една проба работят по трима дегустатори и ако оценката им се различава дегустацията се провежда още веднъж върху нови образци.

16. Тълкувайте в няколко реда стиховете от „Тихият пролетен дъжд” на Николай Лилиев:

[illegible]

17. Според древногръцката митология:

- А) Афродита е богиня на...

18. Според втора песен на „Илиада” Терсит НЕ е:

- А) реална историческа личност
Б) изразител на народното недоволство
В) антипод на епическата представа за героя
Г) носител на идеята за социално разслоение

19. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от стихотворението на Димитър Стойчев, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

20. Прочетете мисълта на Алберт Швайцер и напишете есе на тема „Успехът“.

„Успехът не е ключът към щастието, щастието е ключът към успеха. Ако обичаш това, което правиш, ще бъдеш успешен .”

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ДЕСЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачи от 1. до 13. включително.

Изграждането на Миланската катедрала, известна в целия свят с името „Ил Дуомо“, започнало през 1386 г. в обстановката на весела надпревара. Богати и бедни предлагали безплатно труда си, някои дори плащали, за да им се позволи да хванат мистрията. Корпорацията на адвокатите се явила вкупом още на първия ден и спестила надници за 44 златни флорина, благородниците на града изработили 272 лири. Какви ли не куриози са записани в хрониките от това време. Един военачалник предложил меча си, енорията на Сан Марчело – едно магаре, друга енория – теленце. Кортежи от облечени в бяло девойки кръстосвали града, свирейки на пиферо, и събирали милостиня за катедралата.

Джан Галеацо, графът на Милано, наложил извънреден данък на всички заможни родове в града и този еднократен данък се движел между 60 и 100 флорина. За да ни стане ясно за каква сума става дума, можем само да цитираме един документ от 1375 г., според който с тридесет лири (един флорин бил равен на 2,50 лири) един човек преживявал една година.

Всички средства за сдобиване с пари били добри, щом отивали за строежа. Какво правели с парите, намерени в джоба на някой издъхнал от пианство или от нож в ребрата? Трупа отнасяли в моргата, а парите – в катедралата. Практицизмът и будното банкерско чувство на миланци не пощадили дори умиращите. На нотариусите било наредено да съветват умиращите при съставяне на завещанието си да оставят по нещо и за новия Дом за „успокоение на душите“. Гъста мрежа от съгледвачи донасяла за всяко открито наследство или за оставен безстопанствен имот.

Папата решил да не остане назад и също да помогне с нещо. Тъй като много от миланците не могли да присъстват в Рим на тържествата през 1390 г. по случай хилядолетния юбилей на папството, защото върлувала чума, Бонифаций IX дал същите индулгенции на ония, които внесат за строежа на катедралата две трети от парите, необходими за пътуването до Рим. „Стига да са се покаяли и изповядали“ – уточнявала папската вула...

Интересно е, че миланците, хора надарени с толкова практицизъм и деловитост, са пожелали да украсят катедралата си с цяла мраморна гора от статуи и кули. Дали тази претрупаност от изящество, причудливост и игра на форми не е отдушник за хора, които по своеобразен начин са реагирали на всекидневието си на търговци, банкери и чиновници? И сега голяма част от жителите на Милано прекарват свободните си часове по терасите на своя Дом, дъвчат сандвичи и гледат отвисоко красивата панорама, която се разкрива пред тях. Хемингуей след раняването си в Капорето прекарвал дни наред сред сто четиридесет и петте островърхи шпила на катедралата, наричайки ги „мраморни доломити, забити в синьото небе на Ломбардия“.

Миланският Дом може наистина да бъде наречен народно дело. И тъй като разходите по поддръжката му никога няма да престанат, а напротив, ще се увеличават, от

осемдесет години насам в данъка за общия доход на всеки миланец влизат три на сто за Дома. Местните жители плащат тази горница без кой знае какво удоволствие, но досега не е известен случай данъкът да е бил обжалван.

1. Темата на текста е:

- А) практичността на миланците
- Б) изграждането на Миланската катедрала
- В) украсата на Миланската катедрала
- Г) поддръжката на Миланската катедрала

2. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Най-голям принос за изграждането на катедралата има папата.
- Б) Поради липса на средства изграждането на катедралата започнало с полагането на безплатен труд.
- В) Текстът търси психологическо обяснение за богатата украса на катедралата.
- Г) Хемингуей не харесвал Миланската катедрала.

3. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) Жители на Милано от всички социални слоеве са допринесли за изграждането на катедралата.
- Б) Средства за поддръжката на катедралата идват от данъците на местните жители.
- В) На жителите и гостите на Милано е разрешено да се качват на терасите на катедралата само в празнични дни.
- Г) Графът на Милано наложил значителен извънреден данък на всички заможни родове в града с цел осигуряване на средства за строежа на катедралата.

4. Коя забележителност на Миланската катедрала НЕ се споменава в текста?

- А) стенописите
- Б) кулите
- В) терасите
- Г) статуите

5. Как били събирани средства за построяването на катедралата? Посочете НЕВЕРНИЯ отговор.

- А) от данъци
- Б) от индулгенции
- В) от завещания
- Г) от иманярство

6. Какво изразно средство е използвано в изречението *Гъста мрежа от съгледвачи донасяла за всяко открито наследство или за оставен безстопанствен имот?*

- А) хипербола
- Б) метафора
- В) апосиопеза
- Г) антитеза

7. Коя дума/словосъчетание НЕ е синоним на съществителното име *хроники*, употребено в текста?

- А) исторически съчинения
- Б) летописи
- В) анали
- Г) трактати

8. С коя дума може да се замени подчертаното в текста съществително име *кортежи*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) шествия
- Б) гъмжило
- В) тълпи
- Г) навалица

9. За думата *безстопанствен*, употребена в текста, НЕ е вярно, че:

- А) е сложна дума
- Б) се членува с членните морфеми *-ят* (за пълен член) и *-я* (за кратък член)
- В) съдържа представка
- Г) е прилагателно име

10. В коя от думите буквата *е* НЕ е резултат от ятов преглас?

- А) целия
- Б) хилядолетния
- В) нещо
- Г) надарени

11. Защо двата глагола в израза *можем само да цитираме* имат различно окончание?

12. В текста кавички са използвани за ограждане на:

- А) реплики от диалог
- Б) съставно собствено име
- В) израз в необичайна за контекста употреба
- Г) цитат

13. В изречението *Тъй като много от миланците не могли да присъстват в Рим на тържествата през 1390 г. по случай хилядолетния юбилей на папството, защото върлувала чума, Бонифаций IX дал същите индулгенции на ония, които внесат за строежа на катедралата две трети от парите, необходими за пътуването до Рим запетаите отделят:*

- А) прости изречения в състава на сложното
- Б) обособени части и вметнати изрази в сложното изречение
- В) прости изречения в състава на сложното и вметнат израз
- Г) прости изречения в състава на сложното и обособена част

14. Какво означава фразеологичното словосъчетание *остарява като катедрала*?

- А) остарява красиво
- Б) остарява бързо
- В) остарява по-бавно от връстниците си
- Г) не иска да остарява

15. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Един хронист от средновековието нарича своето време непосилно и нежно, сякаш да ни обърне внимание, че жестокостта и кротостта, отмъщението и състраданието, аскетизма и разгула съжителствали в необясним за днешните ни схващания весел съюз. Може би по тези

[illegible]

А) създават значими художествени и научни трудове
Б) поддържат официалната държавна политика
В) водят борба срещу хулителите на славянството и славянската азбука
Г) пресъздават живота в Преслав

А) насмешка към недостатъци на характера
Б) обида, изразена пряко
В) степен на естетическата категория комично
Г) привидно утвърждаване на положителни качества

А) наследено болестно състояние
Б) отчаяние на духа
В) добре обмислено поведение
Г) характеристика на художественото време

Една надежда само ме в света крепи:
че капка от стрехата щом безспирно чука,
разбива с време даже и гранита твърд.

Сърцето ѝ кораво как ще изтърпи?
От роя на сълзите все ще се пропука,
ще се разбие мраморът на тая гръд.

20. Прочетете думите на Витгенщайн и напишете есе на тема „Защо съм тук?“.

„Не съм сигурен защо съм тук, но съм напълно сигурен, че не е, за да се възхищавам на себе си.“

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ЕДИНАДЕСЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Прочетете текста и изпълнете задачите от 1. до 12. включително.

Във войните през феодализма основна ударна сила били рицарите. Рицар можел да стане всеки дребен благородник, изпаднал в немилост пред сеньора си или по други причини. Но бъдещият рицар трябвало да притежава или повече от дванадесет манзи земя (една манза = 150 дка), или 45 добре охранени крави, с които да заплати екипировката си. След това оставало само кандидатът да бъде посветен в рицарско звание. За целта трябвало да намери някой стар, прославен рицар, който да му разреши да караули една нощ около замъка му, и сутринта, преди изгрев слънце, да го провъзгласи за рицар. Следвала интересната церемония по обличането на бронята, при която бъдещият рицар лягал на пода, а няколко души му надявали железния костюм за около половин час. После му връчвали оръжието, върху което полагал клетва. Едва тогава избирали знаме и герб на новия рицар, на което написвали неговия девиз.

Истинските рицари познавали само честния бой с копия и мечове. Било извън всички рицарски правила да се ходи или язди с гол меч. Един меч имал три ножници – за бой, езда и парад, всяка една от тях богато украсена и гравирана. Дръжките на мечовете не отстъпвали по красота на ножниците. Мечовете на по-обикновените рицари имали железни, змиевидно изпъстрени дръжки. Този начин на украса се постигал чрез стопяване на фини стоманени и железни пръчици с различен цвят, които образували прекрасна метална „дамаска“. Потомствените рицари носели мечове със сребърни и златни дръжки, изковани, гравирани и инкрустирани по най-причудливи начини, често „оживени“ с различни скъпоценни камъни. Острието правели от стомана. На него изписвали името на притежателя му или някакви символични знаци. Майсторът вдълбавал инициалите си, годината и града, в който бил изработен мечът.

Но рицарите съвсем не използвали само тези две оръжия. Освен тях съществували още пики, алебарди, лъкове и стрели, арбалети, боздугани, бойни чукове, шпаги, рапири, ножове, ками, кинжали и още поне десетина техни разновидности...

И така достигахме до последния представител на хладните оръжия – сабята. Тя вероятно има азиатски произход и в българските земи е дошла през XV век: била широко разпространена в Грузия, сред казаците, в Полша, Монголия и Унгария. Дължината ѝ достигала 105 см, а теглото – 500 грама. При нея липсвали разкошните украси, прилагало се само гравирането, а нерядко дръжките се правели от рог или кост. Ножниците били метални, често двуцветни, само в редки случаи със съвсем малко украса. На ножниците на висшите офицери прикрепяли разноцветни шнуrowe и пискюли. Стоманената ножница бивала права или закривена. Когато към края на XVIII и началото на XIX век сабята станала само допълнение към снаряжението на армията, започнали да ѝ отдават символично значение. За военните сабята била синоним на чест. Знаем, че и до днес по традиция на по-високите чинове се връчва почетната сабя с пожелание тя никога да не бъде изтегляна за бой.

1. Кое твърдение е вярно според текста?

- А) Само в някои случаи се допускало рицарите да ходят с гол меч.
- Б) Освен мечове и копия рицарите използвали лъкове, арбалети, браври, копия и др.
- В) Рицарите могли да заплащат снаряжението си с кредит.
- Г) С течение на времето сабята придобила значение не само като бойно оръжие.

2. Кое твърдение НЕ е вярно според текста?

- А) В текста е изказано предположение за произхода на сабята.
- Б) В текста са изброени причините, поради които дребните благородници ставали рицари.
- В) Освен посветените в рицарско звание имало и потомствени рицари.
- Г) Рицарският меч носел информация както за притежателя си, така и за майстора, който го е изработил.

3. Какво е имал всеки рицар според текста? Посочете НЕВЕРНИЯ отговор.

- А) герб
- Б) оръженосец
- В) знаме
- Г) девиз

4. Кое действие НЕ е етап от посвещаването в рицарско звание?

- А) полагането на клетва
- Б) обличането на бронята
- В) заплащането на екипировката
- Г) връчването на оръжието

5. Във втория абзац на текста е употребено причастие, образувано от глагол – синоним на глагола *гравiram*. Подчертайте причастиято.

6. Коя от подчертаните думи в изречението е употребена в преносно значение?

Рицар можел да стане всеки дребен благородник (А), изпаднал (Б) в немилост пред сеньора (В) си или по други причини (Г).

7. С коя дума може да се замени подчертаното в текста съществително име *екипировката*, без да се промени смисълът на изречението?

- А) снаряжението
- Б) мунициите
- В) амунициите
- Г) екипа

8. Определете вида на местоименията в изразите *Дължината ѝ достигала 105 см и ...започнали да ѝ отдават символично значение*.

9. Във втория абзац на текста са използвани:

- А) безглаголни изречения
- Б) прости кратки изречения
- В) безподложни изречения
- Г) сложни съчинени изречения

10. Посочете НЕВЕРНИЯ отговор. В текста е използвано тире, за да се означаи:

- А) отделяне на обособена част
- Б) пропусната, но подразбираща се от контекста част на изречението
- В) отделяне на вметнат израз
- Г) изброяване след обобщаваща дума

11. Защо употребеното в текста съществително име *дамаска* е оградено в кавички?

12. Запетаите в изречението *За целта трябвало да намери някой стар, прославен рицар, който да му разреши да караули една нощ около замъка му, и сутринта, преди изгрев слънце, да го провъзгласи за рицар* отделят:

- А) прости изречения в състава на сложното
- Б) прости изречения в състава на сложното, еднородни части и вметнат израз
- В) прости изречения в състава на сложното и обособена част
- Г) прости изречения в състава на сложното, обособена част и вметнат израз

13. В кой ред е допусната правописна грешка?

- А) двуеточие
- Б) двуличие
- В) двуокис
- Г) двустишие

14. В кой ред фразеологичните словосъчетания са синоними?

- А) чете ми конско – мълчи като пън
- Б) по късата процедура – от ден до пладне
- В) имам жълто около устата – още съм зелен
- Г) влязла ми е змия в кесията – троянски кон

15. Препишете текста, като поправите граматичните, правописните и пунктуационните грешки.

Първите далеко-бойни оръжия били лъка и арбалета. Лъкът бил много популярен в източна Европа, но не издържал конкуренцията на другите оръжия поради сравнително трудния начин на употреба. Но може би най-сложното оръжие бил арбалетът. Той произлязъл от лъка и дошъл вероятно от Азия, където казват, съществувал още през XII век пр.н.е. В Европа навлязал едва към X век. Върху колонката на арбалета, която достигала понякога над 90 см, закрепвали хоризонтално метална част, от чийто краища излизали тетивата. В средата на колонката поставяли зъбчата щанга с ръчка чрез въртенето, на която тетивата се привеждали в движение. Тъй като тази операция отнемала много време, арбалетът служел повече за ловно, отколкото за бойно оръжие. Най-старите екземпляри датират от XV век, а използването му продължило до средата на XVII столетие, когато започнали и да го окрасяват.

16. Посочете НЕВЕРНИЯ отговор. В своята „История славянобългарска” Паисий свързва проблема за националното самосъзнание със:

- А) славното и достойно минало
- Б) готовността за освободителни борби
- В) нравствените добродетели на българите
- Г) гордостта от родния език

17. Коя тема НЕ е характерна за социалния реализъм?

- А) властта на парите
- Б) нравственото падение на личността
- В) издигането в обществената йерархия
- Г) хармонията между човека и природата

18. Прочетете строфите от стихотворението на Яворов „Угасна слънце” и отговорете светът на кое Ботево стихотворение е „преобърнат” в тях?

Угасна слънце, няма я луната,
в небо звезди не ще изгреят пак!
И аз лежа безсилен да се дигна
изпод нависналия леден мрак!

Примлъкна звяр и птица: нивга ехо
не ще се чуе вече по света!
И аз лежа безсилен да извикам
в безмълвието гробно на нощта.

19. От кои Ботеви стихотворения са цитатите, свързани с образа на майката? Свържете правилно цитатите и заглавията.

ти си за мене любов и вяра

„Хайдуги”

аз зная, майко, мил съм ти

„Майце си”

дете си мило прегърна
и... пак заръда, заплака!...

„На прощаване”

Ох, зная, зная, ти плачеш, майко

„Обесването на Васил Левски”

20. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от одата „Кочо” на Иван Вазов, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

О, движение славно, о, мрачно движение,
дни на борба горда, о, дни на падение!
Епопея тъмна, непозната нам,
епопея, пълна с геройство и срам!

21. Според ренесансовия мислител Джовани Пико дела Мирандола достойнството на човека зависи от неговия избор. Човек може да се издигне до ангелите, но може и да пропадне до равнището на зверовете. Като имате предвид тази мисъл, напишете есе на тема „Човешкото достойнство“.

*СУФ "Любословие" поздравява всички български ученици
с успеха на Крисия, Хасан и Ибрахим!*

СЪСТЕЗАНИЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

26 НОЕМВРИ 2014 г. – I кръг

ТЕСТ ЗА ДВНАДЕСЕТИ КЛАС

Училище: гр./с.

Име, презиме, фамилия:

Уважаеми ученици,

Тестът, който Ви предлагаме, покрива частично формата за държавния зрелостен изпит. Основната причина за това е, че времето, определено за състезанието, е два астрономически часа.

Прочетете двата текста и изпълнете задачите от 1. до 12. включително.

Текст 1

...На всеки четири години цяла Гърция си правела среща в Олимпия. Спортистите се изявявали от името на родните си градове, които в случай на победа ги обсипвали с почести...

Важна била единствено титлата. Второто място нямало никаква стойност. Участието е по-важно от победата? Един древен гръцки спортист би се изсмял на това изречение. Право на участие в олимпийските игри имали само мъжете. Разбира се, трябвало да бъдат гърци, с едно ограничение – да не са извършвали убийство или кражба от храм. Игрите били посещавани от 50 000 души, а може би и повече. Жените можели да присъстват единствено като зрители, при това само ако не са омъжени. За жените, нарушили тези правила, се предвиждало да бъдат хвърляни от близкия хълм, т.е. да бъдат обречени на сигурна смърт.

Игрите се откривали с процесия. Атлети и съдии изминавали „Свещения път“, дълъг почти 60 км. Това траело ден или два. Празникът продължавал шест дни. През първия ден била полагана клетва... за честно състезание. Вторият ден бил посветен на младежките игри. Третият ден бил предвиден за конните състезания и петобоя. На четвъртия ден ковели бикове, на петия се провеждали състезанията по борба и бягане, а накрая... бягане с оръжие... Шестият ден преминавал изцяло под знака на награждаването на победителите и винаги завършвал с огромно угощение.

Бегачите се изявявали в три дисциплини... дистанциите били 200, 400 и 3800 метра. Тичало се не в кръг, а по права линия... Ако някой направел фалстарт, бил публично налаган с пръчки...

Ако някой от боксьорите предизвикал смъртта на противника си, не получавал наказание. Борците се радвали на по-добър имидж от боксьорите. В борбата хапането било абсолютно забранено, разрешено било обаче да се извие ръка или пръст на противника... Арахин от Фигалея бил най-прочутият шампион в тази дисциплина. Той вече имал две олимпийски титли, когато на финала на третите игри бил стиснат за гърлото в неспасяема хватка. Вместо да се откаже, умиращият Арахин събрал сетни сили и изкълчил пръст на крака на душещия го... Съдията присъдил победата на издъхналия Арахин. Важен бил победителят, не резултатът...

Текст 2

„Няма как да сме пръснали пари на вятъра – обобщи лорд Себастиан Коу, шефът на Организационния комитет. – Пари, дадени за олимпиада, не са похарчени напразно. Тези игри ще възпитат и вдъхновят поколения британци.”

...Лондон е урок за бъдещи и предишни домакини на игрите. След тази олимпиада няма да останат „бели слонове” – неизползваеми и фалиращи обекти и бази, построени само за едно събитие. От 34 обекта само 8 са постоянни, останалите бяха временно построени за Олимпиадата. Разликата е, че Лондон взе мерки не само за зрелище на игрите, но и за наследството след тях. Олимпийският стадион ще бъде с намален капацитет. Вероятно от 80 000 места ще бъде редуциран само до 50 000, колкото изискват нуждите на двата клуба, опитващи се да спечелят право да играят на него във Висшата лига.

Урокът на Лондон явно е добър. Домакинът на следващата олимпиада Рио де Жанейро планира да построи само 9 постоянни арени за игрите. А Мадрид, кандидат за шоуто през 2020 г., чертае план за 6 постоянни арени.

Историята учи.

Церемонията при закриването на Олимпиадата в Лондон се превърна в концерт – най-доброто от британската музика и шоубизнеса. В стила на откриването организаторите заложиха на кадри от култови филми, световни хитове и много светлина и фойерверки. Близко 800 милиона по света са гледали церемонията.

1. За коя от следните сфери на общуване е предназначен Текст 1?

- А) за медийната
- Б) за естетическата
- В) за битовата
- Г) за институционалната

2. Каква функция изпълнява Текст 1?

- А) Текстът провокира негативна оценка.
- Б) Текстът съобщава само широко известни факти.
- В) Текстът събужда интерес и размисъл за пътя на човечеството.
- Г) Текстът отрича и иронизира миналото.

3. С кое от посочените значения е използвана подчертаната дума *дисциплина* в Текст 1?

- А) спазване на установен ред
- Б) добро поведение
- В) отделен клон от спорт
- Г) отделен клон от науката

4. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно според Текст 1?

- А) На всеки 4 години цяла Гърция си давала среща на игрите в Олимпия.
- Б) На тези игри имало значение само първото място на победителя.
- В) При специални случаи и жени могли да участват в игрите.
- Г) Игрите били посещавани от около 50 хиляди души.

5. Текст 2 е:

- А) научнопопулярен
- Б) публицистичен
- В) художествен
- Г) институционален

6. Каква е целта на Текст 2?

- А) Да манипулира общественото мнение.
- Б) Да отрече ползата и ролята на олимпийските игри.
- В) Разчитайки преди всичко на емоционалното въздействие, да убеди читателите в ползата от организирането на олимпийски игри.
- Г) Да посочи положителната тенденция по отношение на финансовата политика при организирането на олимпиади.

7. Защо употребеният в Текст 2 израз *бели слонове* е ограден в кавички?

8. Кое от посочените твърдения е вярно според Текст 2?

- А) От Организационния комитет на Олимпиадата в Лондон се опасяват, че дадените за игрите пари са били пропиленни.
- Б) Церемониите по откриването и закриването на Олимпиадата в Лондон съчетават елементи от различни изкуства.
- В) На Олимпиадата в Лондон най-много пари са похарчени за зрелища.
- Г) За игрите в Мадрид се планира да бъдат построени повече постоянни обекти, отколкото за Олимпиадата в Лондон.

9. Изброени са факти от Текст 1 и Текст 2, както и данни, които липсват в тях. Оградете буквите САМО на онези ЧЕТИРИ факта, които присъстват в двата текста.

- А) Игрите в Олимпия са се откривали с процесия, която е изминавала почти 60 километра.
- Б) Състезанията продължавали две седмици.
- В) Бегачите се извявали на 200, 400 и 3800 метра.
- Г) Ако участник от бегачите направел фалстарт, не бил наказван.
- Д) Около 800 милиона зрители са гледали церемонията по закриването на игрите в Лондон.
- Е) От 34 построени обекта само 15 са били постоянни.
- Ж) Себастиан Коу е шеф на Организационния комитет на игрите.
- З) Местата на Олимпийския стадион в Лондон не може да бъдат намалени според нуждите на клубовете.

10. Запишете три общи характеристики на олимпийските игри в древността и днес.

11. В рамките на 3 – 4 изречения формулирайте собствена теза на тема „Едно неугасващо вдъхновение през вековете“.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

През 1766 г. в резултат на археологически разкопки в Олимпия са открити спортни и храмови пострройки. През 1875 г. археологическите проучвания продължават под германско ръководство. По това време в Европа са на мода романтично идеалистичните представи за античността. Желанието да се съживят олимпийския дух и култура се разпространява бързо в цяла Европа. Френският барон Пиер дьо Кубертен, който разбира последствията от приноса на Франция казва: „Германия откри това, което е останало от древна Олимпия. Защо Франция да не може да възстанови старото величие?“.

[illegible]

14. В кой ред фразеологичните словосъчетания НЕ са антоними?

А) врял и кипял съм – имам жълто около устата

Б) на куково лято – през крив макарон

В) реже си клона – добре си е постлал

Г) празна ми е кратуната – сече ми акълът

15. Свържете името на всеки от героите с името на автора, от чиято творба е съответният герой.

А) Иваница Граматиков

Пенчо Славейков

Елин Пелин

Б) Матей Маргалака

Алеко Константинов

Иван Вазов

16. Свържете името на всеки от героите с литературната творба, от която е съответният герой.

А) Владиков

„Бай Ганьо”

„Тъмен герой”

Б) Рустем

„Немили-недраги”

„Мечтатели”

17. Каква идея, свързана със страданието, внушават подчертаните думи и изрази в стиховете от „Зимни вечери” на Христо Смирненски?

Като черна гробница и тая вечер

пуст и мрачен е градът...

.....

и вечната бедност и грижа

ме гледат през мътни стъкла.

.....

Завърнал се вкъщи — безхлебен,

пиян пак — бащата ругай:

и своя живот непотребен,

и своята мъка без край.

.....

Братя мои, бедни мои братя —

пленици на орис вечна, зла —

.....

И пак край смълчаните хижи

вървя в бледосиня мъгла

и вечната бедност и грижа

ме гледат през мътни стъкла.

18. В творчеството на Вазов НЕ се откриват идеи, свързани със:

- А) символизма
- Б) Романтизма
- В) реализма
- Г) Просвещението

19. На кой литературен герой са посветени „Невероятните разкази за един съвременен българин“?

- А) Благолаж
- Б) дядо Матейко
- В) Бай Ганьо
- Г) Македонски

20. Открийте изразните средства (тропи и фигури), използвани в откъса от поемата „Градушка“ на Пейо Яворов, и дайте поне по един пример за всяко от тях.

Върхушка, прах... Ей свода мътен,
продран запалва се – и блясък –
и още – пак – о боже!... Трясък
оглася планини, полета –
земя трепери... Град! – парчета –
яйце и орех... Спри... Недей...
Труд кървав, боже, пожалей!

21. Прочетете стихотворението „Ще бъдеш в бяло“ на Пейо Яворов. Напишете аргументативен текст (интерпретативно съчинение или есе) на тема „Любовта – просветление и съзидание“.

Ще бъдеш в бяло

Ще бъдеш в бяло – с вейка от маслина
и като ангел в бяло облекло...
А мисля днес: света прогнил от зло
не е, щом той е твоята родина.
И ето усъмних се най-подир
в невярата тревожна – искам мир.

И с вяра ще разкрия аз прегръдки,
загледан в две залюбени очи,
и тих ще пия техните лъчи, –
ще пия светлина, лечебни глътки.
И пак ще се обърна просветлен
света да видя цял при ярък ден.

И нека съсипни се той окаже!
(Веднъж ли съм се спъвал в съсипни,
залутан из среднощни тъмнини?)
Аз бих намерил и тогава даже
обломки, от които да създам
нов свят за двама ни, и свят, и храм.